

NCC Industry ABs svar avseende miljödepartementets remiss M2019/01322/R gällande

”Förslag till författningsändringar med allmänna regler för vissa verksamheter” samt ”Förslag till allmänna regler för vissa verksamheter som hanterar avfall”

1. Inställning

NCC Industry (”NCC”) avstyrker förslaget i sin helhet och anför följande som skäl för vår inställning.

2. Inledande kommentarer

- NCC önskar inledningsvis framhålla behovet av en total översyn av avfallslagstiftningen i Sverige, med fokus på en rättssäker och överskådlig lagstiftning som skapar verklig miljönytta. Att hantera och förändra mindre delar av regelverket var för sig på ett sådant detaljerat sätt medför enbart en ökad splittring och en ökad rättsosäkerhet för branschens alla aktörer, utan att erhålla den ökade miljönytta som borde eftersträvas.
- NCC delar dock med Naturvårdsverkets (”NV”) bedömning att den svenska lagstiftningen i dagsläget inte uppfyller de krav som ställs i avfallsdirektiven och att lagförändringar därmed behöver genomföras. NCC anser dock att NVs nuvarande förslag inte utgår från rätt förutsättningar, se utveckling härom nedan, samt är alltför långtgående för att kunna tillämpas mer än i yttersta undantagsfall.
- NCC delar också NVs inställning om att regelverket såsom det ser ut idag medför att verksamhetsutövare drar sig för att anmäla verksamheten då det, pga av handläggningstid och en osäker rättstillämpning hos prövningsmyndigheterna, ofta innebär att projekt försenas, fördröjas och försvåras.
- Tillsammans med det uppenbara syftet att, genom förslaget uppdatera svensk lagstiftning så att avfallsdirektivet uppfylls, framhålls även ett övergripande behov av en förenklad masshanteringen i samhället utan att risk för människors hälsa och miljö eller omotiverade kostnader uppstår. Syftet att öppna upp för en enklare hantering är naturligtvis önskvärt men förslaget kommer, enligt NCCs bedömning, varken medföra en förenkling eller tillämpas annat än i ytterst sällsynta fall.
- Vidare önskar NCC poängtera att NV till synes inte har beaktat att berg, oavsett om det är entreprenadberg eller naturligt berg, samt bearbetade

asfaltprodukter, inte bör klassas som avfall varför dessa massor inte ska omfattas av förordningen eller de allmänna reglerna eller i övrigt hanteras enligt avfallslagstiftningen.

- NCC ser därtill en överhängande risk att förslagen kommer medföra att tillsynsmyndigheter, istället för att göra en platsspecifik bedömning, kommer tillämpa riktvärden och kraven övergripande även när verksamhetsutövare inte tillämpar de allmänna reglerna och istället anmäler verksamheten såsom tidigare.

3. Förslag till förordning om allmänna regler för sortering, mekanisk bearbetning och lagring av asfalt som är avfall

Naturvårdsverket föreslår allmänna regler för sortering, mekanisk bearbetning och lagring av högst 100 000 ton asfaltsavfall per kalenderår respektive vid något tillfälle inför återvinning för byggnads- och anläggningsändamål vid anmälningspliktiga asfaltverk.

NCC anser inte att förslaget kommer medföra någon förenkling eller ökad kontroll för verksamheter som hanterar asfalt (fräsasfalt/returasfalt) då förutsättningarna för att kunna tillämpa förordningen medför att det i realiteten inte kommer vara ett alternativ jämfört med att anmäla verksamheten såsom i dagsläget. Utifrån föreslagna försiktighetsmått, tillsammans med övriga förutsättningar för att kunna tillämpa de allmänna reglerna i förordningen, ser inte NCC att det kommer kunna tillämpas i annat än i undantagsfall, vilket innebär att förslaget medför obefintlig nytta.

NCC anser att föreslagna försiktighetsmått är alltför restriktiva och oskäligt långtgående, speciellt vid beaktande av att förordningen enbart omfattar bearbetning och lagring av fräsasfalt/returasfalt *i anslutning till redan anmält asfaltverk* där lokaliseringen redan har prövats vid anmälan. Skulle däremot allmänna regler kunna användas för verksamheter som inte ligger i anslutning till anmält verk ser NCC att det hade kunnat finnas skäl att i vissa fall tillämpa bestämmelserna om allmänna regler.

Vidare ställer sig NCC frågande till sammanblandningen som görs i förordningen av *"asfalt som är avfall"* (obearbetade fräsasfaltmassor) och *"mekaniskt bearbetade massor"*, dvs. färdiga asfaltprodukter. Har asfalten bearbetats till en färdig produkt redo att användas i asfalttillverkning och därefter utförsäljning, utgör massorna inte längre ett avfall och ska därför inte omfattas av avfallslagstiftningen.

Därtill kan också noteras att kvalitéerna på de asfaltmassor som får tas emot medför att risken lakning av 16-PAH är mycket låg, varför bestämmelserna om möjlighet till avledning och uppsamling av lakvatten för provtagning och kontroll inför utsläpp till recipient, både är omotiverade och oskäliga.

4. Förslag till förordning om allmänna regler för återvinning av vissa avfallsslag för anläggningsändamål

Naturvårdsverket föreslår allmänna regler för återvinning för anläggningsändamål av avfall av berg, jord, betong och tegel som håller en viss miljö- och hälsomässig kvalitet.

4.1 Generellt

Gränsvärdena, tillsammans med övriga rekvisit, medför de facto att de allra flesta massor inte kommer klara gränsvärdena. Verksamhetsutövare som önskar anmäla användning av avfall för anläggningsändamål kommer således även fortsättningsvis behöva anmäla åtgärden eller söka tillstånd. Någon reell skillnad i hantering kommer således inte ske, vare sig för verksamheterna eller för samhället i stort och kommer inte medföra en ökad kontroll. Inte heller kommer bestämmelserna medföra någon ökad miljönytta eller minskade risker för människors hälsa och miljö.

4.2 Avfallsslag

NCC önskar återigen påtala att enbart massor som klassas som avfall ska omfattas av föreslagna bestämmelser (som en del av avfallslagstiftningen). Berg, både entreprenadberg och "rent" råberg, ska således inte inkluderas såsom föreslagits. Förordningen utgår således felaktigt från fel bedömning om massornas klassning i denna del.

I övrigt kan avseende berg anföras att det bör utgå ur förslaget tillsvidare (oavsett avfallsklassningen) och utredas separat med SGUs bakgrundsdata för bergartskemi som underlag, för framtagande av relevanta bakgrundsvärden gällande berg. En riskbedömning bör också göras separat för berg, då biotillgängligheten är annorlunda än för jord.

Om bergmaterial ändå ska omfattas av förordningen är det viktigt att det i definitionerna tydligt anges vad som avses vara naturligt berg/naturligt mark. Förordningstexten är i många delar svårtolkad och alltför komplicerad samt lämnar alltför stort utrymme för bedömningar och feltolkningar med stor rättsosäkerhet som följd. För att förordningen ska kunna bli tillämpbar måste begreppen inte vara otydliga eller föremål för bedömning.

Avslutningsvis är det olämpligt att blanda ihop betong och tegel med jordmassor, dels beroende på grund av massornas olika omgivningspåverkan, dels på grund av att det inte går att jämföra totalhalter i de olika avfallsslagen.

5. Sammanfattande kommentarer

Avslutningsvis önskar NCC på nytt påtala vikten av en total översyn av avfallslagstiftningen som tar sikte på verklig miljönytta utan att kontrollen minskar eller samhällskostnaderna ökar. Hanteringen av det avfall som uppstår i samhällsbyggandet bör vara ett gemensamt ansvar för alla aktörer, inkl. det allmänna i form av stat och kommun, som i många fall är beställare och projektörer. Då masshanteringen är en väsentlig del av utbyggnaden och underhållet av samhället är det av väsentlig vikt att lagstiftningen utformas med sikte på ökad klimatanpassad cirkuläritet utan minskad spårbarhet *eller* minskad rättsosäkerhet.

Stockholm den 18 juni 2020

För NCC Industry AB

Maria Werner
Specialist Legal Counsel